

Sygn. akt III AUa 485/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 października 2012 r.

Sąd Apelacyjny w Poznaniu, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Dorota Goss-Kokot (spr.)
Sędziowie:	SSA Marta Sawińska del. SSO Sylwia Dembska
Protokolant:	inspektor ds. biurowości Krystyna Kałużna

po rozpoznaniu w dniu 18 października 2012 r. w Poznaniu

sprawy z wniosku **E. W.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P.**

o emeryturę

na skutek apelacji wnioskodawcy E. W.

od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Koninie

z dnia 19 marca 2012 r. sygn. akt III U 595/11

oddala apelację.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 19 marca 2012r. Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Koninie oddalił odwołanie E. W. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P., którą odmówiono wnioskodawcy prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym.

SĄD OKRĘGOWY USTALIŁ NASTĘPUJĄCY STAN FAKTYCZNY:

E. W. urodził się (...)

W dniu 22.11.2010r. złożył wniosek o przyznanie prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym. Do wniosku dołączył świadectwo pracy wykonywania pracy w warunkach szczególnych z dnia 24.03.1999r. wystawione przez Centrale (...) S.A. Oddział w P. potwierdzające zatrudnienie od 29.03.1979r. do 31.12. 1996r. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy jako sprzedawca na stacji paliw na podstawie umowy agencyjnej. Ponadto, przedstawił zaświadczenie o

zatrudnieniu na podstawie umowy agencyjnej od 1.04.1979r. do 31.12.1996r. z którego wynika, że przez cały czas był objęty ubezpieczeniem i otrzymywał wynagrodzenie prowizyjne uzależnione od obrotu.

Zaskarżoną decyzją pozwany odmówił wnioskodawcy prawa do emerytury, uzasadniając swoje stanowisko stwierdzeniem, że okres pracy agencyjnej nie może być zaliczony do pracy w warunkach szczególnych, gdyż nie jest umową o pracę.

W toku procesu wnioskodawca wywodził, że w spornym okresie świadczył pracę na warunkach umowy o pracę.

Oddalając odwołanie, Sąd Okręgowy podzielił stanowisko pozwanego, że okres pracy na podstawie umowy agencyjnej nie uprawnia do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym albowiem umowa taka pozostaje poza stosunkiem pracy regulowanym przepisami kodeksu pracy.

Apelację od powyższego wyroku wniósł ubezpieczony.

Apelujący zaskarża wyrok w całości i wnosi o jego uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania, względnie o zmianę wyroku i przyznanie prawa do emerytury.

Ponadto wnosi o przeprowadzenie dowodu z akt osobowych z (...) od 1979r. o które to akta Sąd Okręgowy nie wystąpił oraz o przeprowadzenie dowodu z pisma złożonego na rozprawie do którego Sąd Okręgowy się nie odniósł.

Apelujący zarzuca:

- błąd w ustaleniach faktycznych przez przyjęcie, że sporny okres pracy nie był stosunkiem pracy;
- błędne ustalenie, że praca w (...) nie uprawniała do zaliczenia do pracy w warunkach szczególnych;
- nie ustosunkowanie się Sądu do przepisów obowiązujących w dniu podjęcia pracy a uprawniających również pracujących na umowę agencyjną do skorzystania z przywileju wcześniejszego przejścia na emeryturę w związku z pracą w warunkach szczególnych - nie uwzględnienie przez Sąd wcześniej obowiązujących przepisów, które na dzień dzisiejszy zostały uchylone, to jest przepisów obowiązujących na dzień pracy apelującego jako praw nabytych,
- nie przeprowadzenie dowodu z akt osobowych i pominięcie argumentów złożonych w piśmie procesowym

SĄD APELACYJNY ZWAŻYŁ, CO NASTĘPUJE:

Apelacja ubezpieczonego nie zasługuje na uwzględnienie.

Należy bowiem stwierdzić, że Sąd I instancji nie popełnił błędu w ustaleniach faktycznych co do charakteru stosunku prawnego jaki łączył ubezpieczonego z Centralą(...). Ubezpieczony nie zaprzecza bowiem, że świadczył pracę w ramach umowy agencyjnej. Wywodzi jednak, że w zakresie uprawnień emerytalnych winien być traktowany tak jak pracownik, gdyż pracował w szczególnych warunkach.

Ponadto powołuje szereg faktów świadczących o traktowaniu go tak jak pracownika: jak korzystanie z urlopu, z funduszu socjalnego, z ubrania roboczego, z dodatku za pracę w warunkach szkodliwych.

Apelujący powołuje również okoliczności właściwe dla umowy o pracę co do sposobu świadczenia pracy, odwołując się jednocześnie do aktów prawnych regulujących materię z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych, które były stosowane w okresie jego pracy.

Powołane w apelacji argumenty, nie mogą jednak stanowić przesłanki dla jej uwzględnienia.

W rozpoznawanej sprawie istotne jest bowiem, że ubezpieczony świadczył pracę na podstawie umowy agencyjnej, która nie daje prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym.

Świadczenie będące przedmiotem sporu jest świadczeniem szczególnym, odmiennym od emerytury przyznawanej na ogólnych zasadach a prawo do niej zostało uregulowane w art.184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (FUS) w związku z przepisem art.32 ustawy.

Powołane przepisy nie budzą wątpliwości, że prawo do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym powstaje tylko wówczas, jeżeli praca w warunkach szczególnych była świadczona na podstawie umowy o pracę.

Fakt podlegania ubezpieczeniu społecznemu z innego tytułu, w tym przypadku umowy agencyjnej, nie uprawnia do tego świadczenia. Taki pogląd wynika również z wyroku Sądu Najwyższego z dnia 12 lutego 2004r. (II UK 246/03 publ. OSNP 2004/20/358), gdzie Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku stwierdził, że **„okres wykonywania czynności na podstawie umowy agencyjnej mimo, że objęty ubezpieczeniem, nie jest wliczany do okresu pracy w szczególnych warunkach, od osiągnięcia którego uzależnione jest uprawnienie do wcześniejszej emerytury”**.

Dlatego też wszystkie argumenty apelującego zmierzające do wykazania, że pracował na warunkach wynikających z umowy o pracę pozostają bez znaczenia dla rozpoznania istoty sprawy.

Apelujący nie zawarł bowiem umowy o pracę a więc nie miał statusu pracownika w rozumieniu przepisu art.32 ustawy FUS. Wiązała go z (...) umowa agencyjna, która nie rodzi prawa do spornej emerytury.

Nie zmieniają tego poglądu argumenty apelującego o ochronie praw nabytych.

Sytuację prawną osób świadczących pracę na podstawie umów agencyjnych w zakresie ubezpieczeń społecznych regulowała ustawa z dnia 19 grudnia 1975r. o ubezpieczeniu społecznym osób wykonujących pracę na rzecz jednostek gospodarki uspołecznionej na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia (Dz.U. 1975/45/232 ze zm.). Z przepisu art. 6 ust.1 pkt 4 ustawy wynikało, dla osób objętych ubezpieczeniem, prawo do emerytury, renty inwalidzkiej i renty rodzinnej.

Jednocześnie w przepisie art.15 ustawy zostały określone warunki jakie musi spełnić ubezpieczony, aby uzyskać prawo do emerytury. Jednakże wbrew temu co twierdzi apelujący, powołana ustawa nie regulowała prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym. Tak więc problem utraty praw nabytych nie występuje w rozpoznawanej sprawie.

Z dniem 1 stycznia 1999r. znowelizowano powołaną ustawę poprzez skreślenie między innymi przepisów art.6 i 15, jak również pozostałych przepisów regulujących prawo do świadczeń z ubezpieczenia społecznego.

Ta nowelizacja była związana z wejściem w życie nowej ustawy emerytalno- rentowej – z dnia 17 grudnia 1998r. którą ujednotwiono system emerytalno – rentowy pracowników podlegających ubezpieczeniu społecznemu z tytułu umowy agencyjnej i umowy zlecenia.

Dlatego też należy stwierdzić, że prawo do emerytury dla osób ubezpieczonych z tytułu umowy agencyjnej, podlega przepisom ustawy FUS. Oznacza to, że apelujący nie może powoływać się na uchylone przepisy, które nie wywierają obecnie skutków prawnych.

W tej sytuacji odwoływanie się przez apelującego do akt osobowych pozostaje bez znaczenia, gdyż okoliczność zawarcia umowy agencyjnej jest bezsporna. Również informacje zawarte w piśmie apelującego z dnia 16.03.2012r. zmierzające do wykazania, że świadczył pracę na warunkach umowy o pracę, nie mogą prowadzić do uwzględnienia apelacji a to wobec faktu, że apelujący zawarł umowę agencyjną. Należy bowiem podkreślić, że wskazywanie przez apelującego na te elementy, nie zmienia charakteru prawnego umowy agencyjnej jak również nie ma wpływu na skutki prawne w sferze prawa do emerytury o obniżonym wieku emerytalnym.

Mając powyższe na uwadze Sąd Apelacyjny na podstawie przepisu art.385 k.p.c. oddalił apelację ubezpieczonego.

del. SSO Sylwia Dembska SSA Dorota Goss-Kokot SSA Marta Sawińska